

Like muligheter for alle

Vi bør bruke et bredt spekter av virkemidler for å sørge for at alle barn får en god og trygg oppvekst, med like muligheter i livet

TEKST

Sondre Hansmark Persen

PUBLISERT **4. september 2017**

STORTINGSVALGET

DET ER DYPT urettferdig at noen av de største avgjørelsene i livet ditt ikke tas av deg selv, men bestemmes av hvor mye foreldrene dine tjener. Sosial og økonomisk ulikhet går veldig ofte i arv. Om foreldrene dine har lav utdanning og lav inntekt, er sjansen også større for at du har det samme. Grunnene til at noen mennesker har vedvarende lav inntekt, kan være mange. Noen sliter med psyken, andre falt utenfor i skolesystemet. Noen blir aldri skikkelig integrert i det norske samfunnet, mens andre bare har vært uheldige i livet.

En del økonomisk og sosial utjevning skjer gjennom lønnsdannelsen, skattesystemet og velferdstjenestene. I Norge har vi en sammenpresset lønnsstruktur som sikrer at inntektsforskjellene ikke blir for store. Det er viktig for at alle skal kunne ha en inntekt å leve av. I tillegg er det slik at de menneskene som tjener mest, skatter mest. Velferdsstaten vår sikrer også at alle mennesker har tilgang på helsetjenester og en god skole, selv om de har dårlig råd.

Det betyr at vi har en del institusjoner som regulerer økonomisk og sosial ulikhet i Norge. Noen av disse fungerer veldig godt, andre er en total skivebom. Vi bør bruke et bredt spekter av virkemidler for å sørge for at alle barn får en god og trygg oppvekst, med like muligheter i livet.

Unge Venstre foreslår en rekke konkrete tiltak for å bedre situasjonen for fattige barn i Norge:

1. Fjern kontantstøtten

Det er ofte de barna som trenger å gå i barnehage aller mest, som ikke bruker tilbudet. Innvandrere og lavinntektsfamilier er underrepresentert i barnehagen, men samtidig overrepresentert i grupper som benytter seg av kontantstøtten. Kontantstøtten gjør kostnaden ved å sende ettåringen i barnehagen unødvendig stor for den enkelte. Ikke bare mister foreldrene det tilskuddet som kontantstøtten er, de må i tillegg betale for å

sende barnet sitt i barnehagen. Kontantstøtten er en fattigdomsfelle, som bidrar til å holde barn og foreldre, som trenger å delta på sosiale arenaer, hjemme.

2. Bruk barnetrygden annerledes

Dagens barnetrygd er en dyr og lite treffsikker ordning. Satsen har ikke vært økt, ei heller prisjustert, siden 1996. Det betyr at foreldre får et tilskudd på 970 kr per barn hver måned. Akkurat det samme kronebeløpet det var for 21 år siden. Selv om tilskuddet ikke er veldig generøst, står det likevel for betydelige utgifter på statsbudsjettet: Hele 15 milliarder kroner går med til denne velferdsytelsen hvert år. Det finnes en rekke tiltak for å gjøre ytelsen mer treffsikker. Ett alternativ kan være å øke barnetrygden, samtidig som den skattlegges. Det vil føre til at familier med lav inntekt vil få et økt tilskudd per barn, samtidig som de med svært god råd ikke vinner like mye på det. Unge Venstre vil likevel kjempe for en annen løsning:

3. Gratis barnehage og SFO

Barnehage og SFO er viktige institusjoner der barn møtes uavhengig av inntekt, sosial bakgrunn og etnisitet. Her får de mulighet til å lære språk, sosiale normer og møte hverandre på like fot. Når barna er i barnehagen eller på SFO, kan foreldrene gå på jobb eller delta i samfunnet.

Ikke minst er det viktig – både for barn og voksne – at det offentlige sørger for å ha effektiv psykisk helsehjelp. Omtrent halvparten av oss rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet, ofte depresjon eller angst. Det betyr at vi må ha et godt lavterskeltilbud i kommunene, men ikke minst betyr det at vi må sørge for at problemer fanges opp tidlig. Derfor har Venstre i denne stortingsperioden prioritert mange millioner til ansettelse av flere helsesøstre, og ønsker en større satsning på både psykologi og kunnskap om psykiske lidelser i skolen. Det er også viktig for oss at alle kommuner skal ha tilgang på en kommunepsykiater eller -psykolog.

Norsk psykologforening kåret nylig Venstre til det beste partiet på psykisk helse, slik de også gjorde i 2013. Det er Unge Venstre stolt over, og vi skal fortsette å sørge for at Venstre både tar barnefattigdom og befolkningens psykiske helse på alvor. En storstilt satsning på forebygging av psykiske lidelser vil føre til at færre dropper ut av skolen, og at flere vil klare å stå i arbeidslivet. Å være i arbeid er tross alt den viktigste kilden til velstand, mestring og velbehag.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 9, 2017, side 876-877

TEKST

Sondre Hansmark Persen, sentralstyremedlem i Unge Venstre